

PAPIESKI INSTYTUT STUDIÓW KOŚCIELNYCH

Zespół nr 18

**Katolicka Służba Pomocy w Bejrucie
1949-1959**

Inwentarz

Opracowała dr Lidia Potykanowicz-Suda

Rzym 2017

Wstęp

W 1919 r. w Stanach Zjednoczonych, pod bezpośrednim kierownictwem katolickiego episkopatu amerykańskiego, powstała organizacja społeczno-charytatywna National Catholic Welfare Conference (NCWC). Jej celem było zminimalizowanie wielu problemów społecznych jakie wyłoniły się po pierwszej wojnie światowej, w tym pomoc imigrantom, sierotom, starcom. W 1943 r. Konferencja Biskupów Katolickich Stanów Zjednoczonych w oparciu o NCWC powołała nową organizację o charakterze filantropijnym pod nazwą War Relief Services (WRS)-NCWC. Skupiała ona różne katolickie organizacje charytatywne, stowarzyszenia w celu pomocy wszystkim ofiarom wojny - bez względu na rasę, wyznanie czy przekonania polityczne. W tym też roku, dzięki inicjatywie i zabiegom biskupa polowego Wojska Polskiego Józefa Gawliny, w ramach WRS-NCWC powstała osobna sekcja polska. Jej praca dla Polaków stopniowo obejmowała kraje, w których czasowe zamieszkanie znalazła największa liczba uchodźców polskich oraz jednostki Wojska Polskiego, w tym m.in. Egipt, Palestyna, Iran, Indie, Uganda, Włochy. W 1945 r. WRS rozpoczęła działalność na terenie Libanu - z siedzibą w Bejrucie - a jej pierwszym dyrektorem został ks. Franciszek Zaorski. Pomoc niesiona przez WRS rozszerzała się sukcesywnie wraz z przeniesieniem na ten teren uchodźstwa polskiego z Persji. Polegała ona na przekazywaniu żywności, lekarstw i odzieży dla PCK i studentów w Bejrucie, prowadzeniu akcji kulturalno-oświatowych w świetlicach polskich ośrodków cywilnych i wojskowych, organizowaniu kursów kroju i szycia. Działalność sekcji polskiej należała do jednych z najprężniejszych. Sama zaś WRS-NCWC, przy wsparciu wspólnot katolickich i pomocy finansowej rządu USA, dalej rozszerzała swoją działalność filantropijną. W 1955 r. zmieniła nazwę na Catholic Relief Services.

Przechowywany w Papieskim Instytucie Studiów Kościelnych zespół akt Katolicka Służba Pomocy w Bejrucie składa się dokumentacji finansowej z okresu działania Wojennej Służby Pomocy w Bejrucie (1949-1955) i Katolickiej Służby Pomocy w Bejrucie (1955-1959). W związku z tym, iż nie nastąpiła zmiana kompetencji działalności, a teczka założona przez poprzednika była kontynuowana (sukcesja czynna), zespołowi nadano nazwę ostatniej organizacji. Zachowane archiwalia występują w języku polskim i obrazują pomoc finansową i materialną jaką otrzymywali Polacy w Libanie od organizacji katolickich. Opracowany zespół liczy 3 jednostki archiwalne, co stanowi 0,03 mb. akt i obejmuje on lata 1949-1959.

dr Lidia Potykanowicz-Suda

Bibliografia:

Źródła

Papieski Instytut Studiów Kościelnych:

Zespół nr 3: Spuścizna Karola Kleszczyńskiego [1861] 1917-1996, sygn. 444.

Zespół nr 18: Katolicka Służba Pomocy w Bejrucie 1949-1959, sygn. 1-3.

Opracowania

Kantak K., *Dzieje uchodźstwa polskiego w Libanie 1943-1950*, Bejrut 1955.

Instytut Polski w Bejrucie [1944] 1945-1949. Inwentarz, oprac. L. Potykanowicz-Suda, Rzym 2015 [dostęp: pisk.jezuici.pl].

Nir R., *Międzynarodowa katolicka akcja troski o uchodźców w latach 1940–1960*, „Przegląd Polsko-Polonijny”, 3, 2012, s. 125-150.

Sygn.	Tytuł	Daty	Opis j.a.	Uwagi
1	Księga kasowa Wojennej Służby Pomocy [War Relief Services] w Bejrucie, zwanej później Katolicką Służbą Pomocy [Catholic Relief Services]	1949-1959	księga; stan dobry; italika; rękopis; pol.	
2	Rozliczenia kasowe Wojennej Służby Pomocy	1954-1955	akta luźne; stan dobry; italika; maszynopis; pol.	
3	Rozliczenia kasowe Katolickiej Służby Pomocy	1956-1959	akta luźne; stan dobry; italika; maszynopis; rękopis; pol.	

Ogólna liczba pozycji: 3

Rzym 2017

dr Lidia Potykanowicz-Suda